

Predmet: *Sanski Most II*

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 4/21

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ

Optuženi: Branko Basara

Glavni pretres: 31. 10. 2024.

Na današnji glavni pretres pristupio je svedok Radovan Stanić. Rođeni brat svedoka, Milovan Stanić, nije pristupio sudu, iako je uredno pozvan. Radovan Stanić je napomenuo da mu brat nije rekao da je dobio poziv.

Ispitivanje svedoka Radovana Stanića

Svedok se izjasnio da ostaje pri izjavi koju je dao pred Tužilaštvom BiH 1. jula 2013. godine. Krajem maja i početkom juna 1992. godine svedok je radio na poziciji sudije osnovnog suda u Sanskom Mostu. Pre rata se već deset godina bavio pravničkom strukom. Bio je parničar, istražni sudija i radio je krivicu. Nije bio ograničen u pogledu predmeta koje može da uzme. Novoizabrana vlast ga je izabrala da bude predsednik osnovnog suda, iako mu je formalno istekao mandat. Tek je 1993. godine u Prijedoru položio zakletvu. Nakon što je 14. aprila 1992. godine SDS preuzela vlast, predsednik Kriznog štaba Nedeljko Rašula, koji je bio bivši razredni svedoka, pozvao ga je na sastanak štaba. Na tom sastanku je utvrđeno da svedok ostane na poziciji sudije osnovnog suda, a Anđa Uljanić je postavljena za predsednicu suda za prekršaje. Bio je plan da se svakog ponedeljka sastaju kako bi mogli da iznesu probleme u vezi sa rudom sudova, ali se to nije dešavalo, iako su imali probleme u radu. Izjasnio se da mu istražne sudije nisu podnosile izveštaje i da nije imao uvid u sve predmete. Naveo je i da je imao probleme sa Rašulom. Jednom prilikom Rašula mu je rekao: „Mi gradimo državu, ti je rušiš”.

Naveo je da nije imao saradnju sa VI sanskom brigadom i da mu nisu poznate njihove aktivnosti. Poznato mu je probijanje koridora koje je ova brigada izvela kasnije. Pre rata nije poznavao optuženog Branka Basaru. Čuo je za komandanta Aničića. Objasnio je da nije išao na uviđaje, ali je u aprilu 1992. godine išao na jedan uviđaj kada se pucalo sa obe strane reke Sane. Takođe, isto u aprilu, pozvala ga je lekarka iz bolnice u vezi sa velikim brojem mrtvih i ranjenih koji su pristizali u bolnicu. Tom prilikom je SUP učestvovao u identifikaciji žrtava. Naveo je da mu nisu poznata ubistva, napadi na sela i protivpravna zatvaranja. Uprkos toj izjavi, izjasnio se da zna da je bilo protivpravnih zatvaranja u objektu „Betonirka” sve dok nije uspostavljena komunikacija sa Banjalukom. Svedoku su poznati slučajevi pljački i razbojništva. Objasnio je da je ostalo sve o tome zapisano i da su izvršioци osuđeni, neki pre, a neki posle rata. Dodao je i da je SUP organizovao punktove da Muslimani tu prenoće jer je bilo, kako navodi, „slobodnih strelaca”. Posredno zna da se desila akcija čišćenja koja je kao cilj imala oduzimanje oružja muslimanskim snagama. Tu akciju je sprovela VI sanska brigada i svedok pretpostavlja da su u akciji učestvovali

i pridodate jedinice, ali ne zna koje. Svedok je rekao da je povod za akciju bilo zversko ubistvo jednog vojnog policajca. Svedok zna da se i oružje predavalo SUP-u. Čuo je da je odmetnuta grupa Muslimana vozilom UN prebačena u Bihać i da je Zukić pobio neke vojnike u selu Hrustovo. Objasnio je da su u vreme pre maja svaki dan iz Sanskog Mosta išli autobusi puni žena i dece. Nije siguran koliko je tačno Muslimana napustilo grad pre maja 1992. godine. Svedok je dodao da je njegov kolega Adil Draganović na taj način uputio svoju porodicu negde. Potvrdio je da su u to vreme na tom prostoru postojale različite vojne formacije sa različitim vojnim uniformama. Neki su nosili crvene beretke, neki zelene kape, neki stare šubare, kokarde... Jednom prilikom video je naoružane ljude kraj džamije u naselju Mahala. Naveo je i da je znao da je u jednom trenutku VI sanska brigada bila smeštena u školi u Mahali, ali da ne zna gde je bila njena komanda i kada je brigada tačno došla u Sanski Most.

Objasnio je da je njegov brat studirao medicinu. Bio je neko vreme u civilnoj zaštiti, a onda je mobilisan.

Optuženi se izjasnio da je njegovo „zdravstveno stanje pri kraju”. Požalio se da gubi ravnotežu, zaboravlja stvari, da se lako umara i da nigde ne može da ide bez pratnje, ali se izjasnio i da ne ide kod lekara zbog ovih tegoba jer je „davno izgubio veru u lekare”. Advokat optuženog, Branko Lukić, rekao je da će razgovarati sa Brankicom, ćerkom optuženog, u vezi sa tim kakvo je stanje sa optuženim kod kuće. Sud je doneo odluku da se sprovede medicinsko veštačenje optuženog.

Sledeći glavni pretres će biti zakazan naknadno, u zavisnosti od ishoda veštačenja.